RIJKS MUSEUM

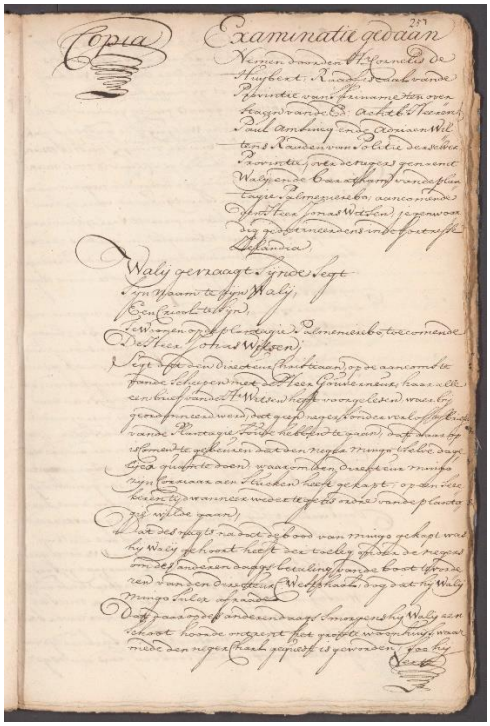

Verhoor van Wally in Fort Zeelandia
The Interrogation of Wally in Fort Zeelandia

HERTAALD:

Ondervraging door de heer Cornelis Huijbert, raadsfiscaal van de Provincie Suriname, in aanwezigheid van de edelachtbare heren Paul Amsincq en Adriaan Wiltens, lid van de Raad van Politie, van de “negers” genaamt Walij en Baratham van de plantage Palmenerebo, behorende aan de heer Witsen, tegenwoordig gevangenen in Fort Zeelandia.

Walij gevraagd zijnde zegt zijn naam te zijn Walij, een creool te zijn, te wonen op de plantage Palmeneriebo, behorende aan de heer Jonas Witsen.

Zegt dat de directeur bij de aankomst van de schepen met aan boord de heer Gouverneur aan iedereen een brief van de heer Witsen heeft voorgelezen, daarin werd verordonneerd dat geen “neger” zonder verlof of briefje de plantage mocht verlaten, dat daarna de “neger” Mingo dat dagelijks deed, waarna de directeur Mingo zijn korjaal aan stukken heeft gehakt, toen hij op een bepaald moment weer tegen de regels de plantage wilde verlaten.

Dat de nacht nadat de boot van Mingo was vernield Walij hoorde dat de “negers” bespraken de volgende dag betaling van de boot te eisen van de directeur Westphaal, maar dat hij, Walij, Mingo dat afraadde.

Dat daarna de volgende dag in de ochtend Walij een schoot hoorde in de buurt van het grote woonhuis, waarbij de “neger” Charl gewond is geraakt, …

ENGELSE VERTALING:

Interrogation by Mr Cornelis Huijbert, probation officer of the Province of Suriname, in the presence of the honourable Mr Paul Amsincq and Mr Adriaan Wiltens, member of the Police Council, of the ’Negroes’ named Walij and Baratham of the Palmenerebo Plantation, belonging to Mr Witsen, currently prisoners in Fort Zeelandia.

When questioned, Walij says his name is Walij, a Creole, living on the Palmeneriebo Plantation, belonging to Mr Jonas Witsen.

He says that on the arrival of the ships with the governor on board, the manager read a letter from Mr Witsen out loud to everyone, in which it was stipulated that no ‘negro’ was permitted to leave the plantation without a pass; that subsequently the ‘Negro’ Mingo did so daily; whereupon the manager smashed Mingo's *korjaal* (small open boat) to pieces when at a certain moment he tried to break the rules again and leave the plantation.

The night after Mingo's boat was destroyed, Walij overheard the ‘Negroes’ discussing that they were going to demand compensation for the boat from the manager Westphaal the next day, but that he, Walij, advised Mingo against this.

The next morning, Walij heard shooting near the large house, during which the ’Negro’ Charl was wounded, (…)

TRANSCRIPTIE:

Copia

Examinatie gedaan

Nemen door den Hr Cornelis de

Huijbert. Raadsfiscaal van de

Provintie van Suriname ten over

staan van de Ed.Achtb.Heeren

Paul Amsincq en Adriaen Wil

tens Raaden van Politie denselver

Provintie, over de negers genaemt

Walij, ende Baratham van de plan

tagie Palmenierebo, aancomende

den Heer Jonas Witsen, tegenwoor

dig gedetineerdens inde fortresse

Zelandia.

Walij gevraagt Sijnde Segt
Sijn naam te zijn Walij,
Een Criool te Sijn,
Te Woonen op de plantagie Palmenierebo, toecomende
De Heer Jonas Witsen;
Segt dat den directeur Christiaan op de aancomste
vande scheepen met de Heer Gouverneur, haar alle
een brief van de Hr Witsen heeft voorgelesen, waer bij
geordonneerd werd, dat geen neger sonde verlof of briefje
van de Plantagie Soude hebben te gaan, dat daar op
is coment te gebeuren dat den neger Mingo tselve dage
lijcx quam te doen, waarom den directeur mingo
zijn Corriaar aen Stucken heeft gekapt, op een Seec
keren tijd wanneer weder tegens ordre van de planta
gie wilde gaan,
Dat des nagts na dat de bood van mingo gekapt was
hij Walij gehoort heeft der toeleg onder de negers
om des anderen daags betaling van de boot te vorde
ren van den directeur Westphaal, dog dat hij Walij
Mingo sulcx afraade
Dat daar op des anderen daags smorgens hij Walij een
schoot hoorde ontrent het groote woonhuijs, waar
mede den neger Charl gequest is geworden, soo hij (...)

In de archiefstukken komen verschillende spellingen voor van de naam Wally en Palmeneribo.

Margot van den Berg, '"Mingo jou no man": Oud-Sranan in verhoren en verslagen van rechtszaken', *OSO, Tijdschrift voor Surinaamse Taalkunde, Letterkunde en geschiedenis* 20:2 (2001), 241-253.